

Č. 26/2000

I. Podání, k jehož vyřízení státní zastupitelství není věcně příslušné, jehož obsah však nasvědčuje tomu, že může jít o věc spadající do působnosti Veřejného ochránce práv, státní zastupitelství odloží, podatele vyrozumí o nepřislušnosti státního zastupitelství a případně podateli též poskytne stručné poučení odpovídající obsahu § 9 až 11 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv.

II. Podání, ze kterého je zřejmé, že je určeno Veřejnému ochránci práv, státní zastupitelství Veřejnému ochránci práv postoupí.

Státnímu zastupitelství jsou mj. doručována podání, která se svým obsahem sice netýkají jeho působnosti, přichází však u nich v úvahu působnost Veřejného ochránce práv. Účelem tohoto stanoviska je vyřešit otázku, jak má státní zastupitelství ve vztahu k těmto podáním postupovat.

Je skutečností, že platné pokyny obecné povahy nejvyššího státního zástupce upravují postup státního zastupitelství ve vztahu k podáním, která se jeho působnosti netýkají, resp. k jejichž vyřízení státní zastupitelství není příslušné, vcelku shodně pro oblast trestního řízení i pro oblast netrestní. Lze v této souvislosti poukázat na čl. 10 odst. 3 pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce poř. č. 9/1994, kterým se upravuje postup státních zastupitelství před zahájením trestního stíhání a při trestním stíhání osob, při výkonu dozoru v přípravném řízení trestním a postup v trestním řízení soudním, ve znění vyhlášeném pokynem obecné povahy poř. č. 9/2000, a čl. 4 odst. 2 pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce poř. č. 3/1999, o postupu státního zastupitelství v netrestní oblasti, ve znění pokynu obecné povahy poř. č. 1/2000 a pokynu obecné povahy poř. č. 4/2000.

Působnost Veřejného ochránce práv (dále jen „Ochránce„) může do jisté míry připomínat působnost bývalé prokuratury na úseku všeobecného dozoru a právě činnosti tohoto druhu se dosud řada podatelů po státním zastupitelství domáhá. Tyto okolnosti mohou vést k úvahám, zda nebo v jakých případech postupovat Ochránci podání, jejichž obsah nasvědčuje tomu, že jde o věc spadající do jeho působnosti.

V souvislosti s těmito úvahami nutno věnovat pozornost především § 9 zákona č. 349/1999 Sb. Z tohoto ustanovení lze dovodit, že na základě podnětu, který není Ochránci adresován, není Ochránce povinen jednat, byť by takový podnět měl náležitosti dle § 11 citovaného zákona. Podnět postoupený státním zastupitelstvím by tedy ochránce mohl využít jen jako poznatek k jednání z vlastní iniciativy. Postoupením podnětu by státní zastupitelství sice prokázalo podateli (resp. stěžovateli podle zákona č. 349/1999 Sb.) určitou službu, současně by mu však vůči Ochránci vytvořilo horší pozici, než kdyby stěžovatel podal podnět sám. Jednalo by se též o dispozici s podáním, o níž není jisté, zda s ní podatel alespoň eventuálně souhlasil, a která není nutná k zachování jakékoli lhůty, jejímž marným uplynutím by se postavení podatele zhoršilo (půjde-li obsahově zcela jednoznačně např. o opravný prostředek, lze jej postoupit přímo příslušnému orgánu).

Z výše uvedeného plyne, že podání, jichž se týká bod I. tohoto stanoviska, státní zastupitelství odloží a podatele vyrozumí o své nepřislušnosti. V rámci takového vyrozumění není vyloučeno podatele stručně poučit zejména o případné příslušnosti Ochránce a náležitostech podnětu, bude-li k tomu vzhledem k obsahu podání důvod. Nutno současně brát v úvahu, že na základě často nepřehledných

podání je mnohdy nesnadné posoudit, které orgány mají nebo mohou být v oblastech v podání zmíněných činné.

Postoupit podání podle bodu II. tohoto stanoviska lze zpravidla tehdy, jde-li o takové podání, které bylo státnímu zastupitelství zasláno nebo doručeno nedopatřením a ze kterého nebyla zaměstnanci v podatelně státního zastupitelství zřejmá nutnost postupu podle § 4 odst. 5 písm. d) pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce poř. č. 6/1996, kterým se vydává Kancelářský řád státního zastupitelství, ve znění pokynů obecné povahy poř. č. 2/2000, 7/2000 a 10/2000. Taková podání budou na základě pokynu státního zástupce postoupena adresátovi, jemuž jsou skutečně určena podle úmyslu podatele jednoznačně projeveného v obsahu podání. Mělo by jít o případy spíše ojedinělé. Základní odlišností těchto podání od podání zmíněných v bodě I. stanoviska je právě jejich jednoznačné určení Ochránci, patrné z adresy nebo z obsahu podání, zatímco bod I. stanoviska se týká podání určených státnímu zastupitelství.